Nummer 29 — Donderdag 20 Juli 1933 — 33ste Jaargang

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER KONINKLIJKE VEREENIGING „OOST EN WEST”

HET LIDMAATSCHAP der Vereeniging bedraagt f 5.—'s jaars (minimum) met inbegrip van kostelooze toezending van het Koloniaal Weekblad. (Voor de overzeesche gewesten en het buitenland f 6.— per jaar).

ATTENTIE.

Het Algemeen Secretariaat der Vereeniging is gevestigd te 's Gravenhage, Smidswater 10 nabij het Korte Voorhout; daaraan is verbonden een Leeskamer, toegankelijk voor de leden der Vereeniging.

WERFT LEDEN!

Een ieder, die vóór 1 Januari 1934 twee leden aanbrengt, wordt, als premie, een ex. van het prachtige Gedenkboek aan de Intern. Kolon. Tentoonstelling, Parijs 1931 gratis aangeboden.

Studie-Commissie van „Oost en West".

I. Gratis voorlichting inzake studie en/of huisvesting voor jongelieden uit Oost- en West-Indië.

II. Bij betaling van f 15,— per jaar doorloopend toezicht en/of volledige z.g. voogdijschap, omvattende o.a.:

a. afhalen van boot of trein;

b. zorg voor voorloopige en/of definitieve huisvesting;

c. volledige behartiging van studiebelangen;

d. financieel beheer.

Nadere inlichtingen bij den Eersten Gedelegeerde W. Meijer, Daguerrestraat 9, Den Haag, telefoon 336759.

Iederen Woensdag Luchtmail naar Ned.-Indië!

Intern. Koloniaal Verbond.

De jaarvergadering van de F.I.C.A.C. (Fédération internationale des coloniaux et anciens coloniaux) werd dit jaar te Vichy gehouden op 1 Juli, tijdens het congres van de Fransche federatie. Afgevaardigden voor het Nederlandsch Verbond van Koloniale vereenigingen waren de voorzitter, de heer Zuyderhoff, en de oud-kolonel van het Indische leger Engelbert van Bevervoorde.

In 1923 stichtte Georges Barthélemy het Fransche verbond, waarvan hij tot zijn onverwachten dood op 3 Mei j.l. de voorzitter was. Dit verbond, waarbij thans 120 koloniale vereenigingen zijn aangesloten, is in die 10 jaren gegroeid tot een macht, waarmede in Frankrijk terdege rekening wordt gehouden. Te verwonderen valt het daarom niet, dat de verkiezing te Vichy van een nieuwen voorzitter een gebeurtenis van beteekenis was. Slechts met een betrekkelijk kleine meerderheid behaalde de heer Gay uit Marseille de overwinning op den commandant Braun uit Parijs, onderscheidenlijk 1e en 2e ondervoorzitter van het Fransche Verbond.

Georges Barthélemy was ook stichter (in 1931) en voorzitter van het Internationaal Verbond. In de vergadering van dat verbond werd de heer Gay eveneens tot voorzitter verkozen, terwijl in plaats van kolonel Galet Lalande, die in Januari plotseling overleed, tot secretaris-generaal werd benoemd de commandant Epeaux.

Voorts werd in die vergadering besloten, het entreegeld voor de aangesloten nationale verbonden van 5000 Fr. franken terug te brengen op 1500 en de jaarlijksche contributie te verlagen van 20 tot 10 centimes per lid van de bij die verbonden aangesloten vereenigingen.

Tenslotte werd een bespreking gehouden van de onderwerpen, welke in studie genovan zullen worden voor het Eerste internationale congres, dat vermoedelijk in 1935 te Brussel zal plaats hebben.

De groote maaltijd tot sluiting van het Fransche congres, Zondag daarop in het Casino, en waartoe ook de vreemde vertegenwoordigers waren uitgenoodigd, werd voorgezeten door den minister van de begrooting, Lamoureux.

Angola Nederlandsch 1641-8.

Wij ontvingen een afdruk van „Nota van Pieter Mortamer over het gewest Angola. Een verzuimd hoofdstuk onzer Koloniale Geschiedenis 1641—1648 (met een Bijlage) medegedeeld door S. P. L'Honoré Naber"; met dit lange opschrift verscheen het artikel (met bijlagen) van 42 pagina's in „Bijdragen en Mededeelingen van het Historisch Genootschap. Dl. LIV".

Tot Brazilië, dus onder de West-Indische Cie, heeft korten tijd behoord het Afrikaansch gewest Angola, met het eiland St. Thomé. Dit werd in 1641, op last van den te Pernambuco zetelenden Gouverneur Johan Maurits van Nassau veroverd, door admiraal Cornelis Jol. Wat over den Hollandschen tijd bekend was liep tot 1643. Wij lezen vervolgens.

„Na 1643 heeft de Muze ons zoo goed als onwetend gelaten over dit gewest, dat in 1648 door de Portugeezen werd heroverd, maar zonder dat ook slechts één onzer historieschrijvers, van Aytzema tot Blok, heeft geboekstaafd op welke wijze en op welk tijdstip zulks geschiedde".

Nu zou de Nota van Mortamer (Moorthamer?), die in 1643 is opgesteld, ons niet verder brengen, maar zij bezorgde wel een vollediger en goed verhaal.

Voor de geschiedenis van de volgende jaren is de onderzoeker eigenlijk alleen op Portugeesche bronnen aangewezen. Schr. vat het uit deze gegevens samen te stellen verhaal der gebeurtenissen tot 1648 zoo samen, dat de toekomstige Nederlandsche geschiedschrijvers voor dit toch wel interessante gedeelte onzer koloniale historie geen gaping meer behoeven te laten bestaan. Hij weet hierbij ook nog een tot nu toe onopgemerkt gebleven Nederlandsche bron te vermelden: Pamflet Knuttel, no. 5780, extract uit een in 1647 te Loando St. Paulo, Angola's hoofdstad, geschreven brief.

Tôt ou tard tout se sait.

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschr.

I. Uit de Europeesche Pers.

Algemeen commercieel overzicht.

Objectief beschouwd, kan men niet zeggen, dat *inflatiefactoren* een deugdelijken ondergrond vormen voor een werkelijke verbetering der wereldconjunctuur; de diepere en juiste oorzaken van deze wereldcrisis worden daardoor in geenen deele ter zijde gesteld. Deze *crisis* is — n. h. o. van het *Soer. Hbl.* (8/6, 3de bl. „Handel en Fin.", *B.)* — in *vier perioden* te verdeelen, n.l.: *1.* die van de aanpassing van het bedrijfsleven; 2. die van de bank- en credietcrisis; *3.* die van de crisis in de overheidsfinanciën; *4.* die van sociale en politieke ontreddering. De gunstige stemming, thans op de goederenmarkten te constateeren, luidt langzamerhand het einde van *de eerste periode* in, al is nog lang niet alle leed geleden. Wat *de tweede periode* betreft, daar zitten wij nog midden in. *De derde periode* begint zich thans scherper af te teekenen. Het mag van algemeene bekendheid worden geacht, hoe somber men thans de financieele positie van *Nederland* en *Ned.-Indië* voor de komende jaren inziet; zoo is het overal. Aannemende dat de huidige tijdelijke verbetering blijvend is, dan zal de fiscus pas over eenige jaren hiervan de gunstige uitwerking onderdvinden. *De vierde periode* zal pas duidelijk aan den dag treden, wanneer de overheidsfinanciën in de verschillende landen zoodanig ontredderd zijn, dat met geen mogelijkheid aan de handhaving van de nog overal opgeschroefde budgets gedacht kan worden; voor onproductieve uitgaven kan maar niet ten eeuwigen dage worden geleend. Het ambtelijk personeel is in alle landen op buitengewone wijze uitgebreid en is vrijwel een macht in iederen staat geworden; de gevolgen van een algemeene afbraak zijn derhalve nog niet te overzien. *De algemeene toestand* is voos, gezien o.a. de Duitsche déconfiture. *Ned.-Indië* „was" de bron van Holland's rijkdom; het voordeelig saldo van Indië's handelsbalans bedroeg sedert 1920 ongeveer *f* 8 milliard. Het

overgroote deel der Indische provevuën gaat naar Holland; noch de Indische bevolking, noch de groote massa in Nederland profiteert hiervan. De kapitaalaanwas van de gelukkige bevoordeelden in ons land wordt belegd in het buitenland, met het bekende gevolg. After all, is *Ned.-Indië voor het buitenland indirect van meer waarde dan voor ons zelf*, want regelmatig worden de in Indië verdiende en naar Holland overgeheveld schatten verloren in buitenlandsche papieren; het is één voortdurende drainage. Voor hen, die in Indië aan de bron van Holland's voormaligen rijkdom zitten, is het armoe troef.

De Indische handel en de belastingdruk.

Mr. L. Schöler gaat in het *Soer. Hbl.* (6 en 7/6, 2de bl.) na op welke wijze de Regeering zich tracht te ontworstelen aan het economisch moeras, waarin *Ned.-Indië* dreigt te verzinken; hij slaat met angstige spanning dit proces gade. Tal van maatregelen worden genomen, welke *z.i.* nimmer tot het beoogde doel kunnen leiden. Een geest van moedeloosheid heeft zich meester gemaakt van den handel, die vleugellam geslagen is door de telkenmale verhoogde of nieuw ingestelde belastingen. *Het zoo hoogst noodzakelijke sluitende budget zal op andere wijze verkregen moeten worden dan door het telkenmale aanzetten van de belastingschroef.* Vele zaken van prima naam en standing werden niet meer in de *Vennootschapsbelasting* aangeslagen, omdat er geen winst meer gemaakt wordt! Het verloop der percepties van deze belasting is beangstigend: 1928 *f* 59.3 millioen, 1929 *f* 51.6 millioen, 1930 *f* 45.7 millioen, 1931 *f* 24.7 millioen, 1932 *f* 13.3 millioen. De gestadige daling der *invoerrechten* is niet slechts het gevolg van den val der prijzen, doch ook van een sterke vermindering der handelsbeweging. De percepties der *Inkomstenbelasting* bewijzen de verarming der ingezetenen en de ontzettende daling hunner inkomsten, waardoor de Handel opnieuw getroffen wordt! In 1928 bedroegen deze percepties *f* 54.8 millioen, in 1932 waren zij ondanks de opcenten tot *f* 36.6 millioen gedaald. Naar schrijver's meening kan het evenwicht in 's Lands financiën slechts worden gevonden door drastische bezuiniging op de Landsuitgaven, gepaard met een algeheele reorganisatie der verschillende diensten. En in dit verband is het *z.i.* zeker van belang te onderlijnen wat het „Bat. Nwsbl." kortgeleden vermeldde omtrent het „testament-Bodenhausen" en de klachten van de begrootingscommissie over gebrek aan medewerking der departementen bij het doorvoeren van bezuinigingen (vide ook het „Soer. Hbl." van 6 Mei 2de bl.).

Wij vestigen de aandacht op het *Soer. Hbl.* (9/6, 2de en 3de bl. „Een katoenindustrie in Indië", *J. G. B.), De Loc.* (8/6, blz. 19 „De waarschuwing"; 12/6, blz. 25 „Voor Indië taboe", *Z.)* en *De Java-Bode* (7 en 8/6 „Japan en Indië"; 7/6 „Nieuw rijstavontuur", *Z.)*.

Het Chung Hsioh-congres. Naar den chaos.

Dr. F. H. H. Hoppe sprak op het te Djocja gehouden „Chung Hsioh-congres over „De beteekenis van den Chineeschen student vóór en na de revolutie in China". Uit deze rede blijkt — n. h. i. van het *Soer. Hbl.* (6/6, 3de bl.) — zoo zonneklaar, hoe de Chineesche revolutionnairen, aan zichzelven overgelaten, snèllen naar den afgrond van den chaos, omdat zij wel weten, wat zij niet wenschen, doch geen schijn van een schim bezitten van eenig constructief programma, ja, zelfs na twintig jaren revolutie nog niet eens richtlijnen hebben uitgestippeld, langs welke zij tot een dergelijk programma ooit in de toekomst zouden kunnen komen! *Dr. Hoppe* ging van de stelling uit, dat de *drie factoren*, welke samenwerken tot den opbouw eener kultuur zijn: *literatuur, sociale orde* en *religie*. In de oeroude Chineesche kultuur zijn deze drie factoren waar te nemen in de klassieke geschriften, de leer van Confucius, als grondslag der sociale orde, en de Confuciaansche staatsreligie; deze drie hebben echter alle *„de familie" tot grondslag*. Dr. Sun Yat Sen heeft deze families „staten in den staat" genoemd. Het oude bolwerk der Chineesche kultuur moest worden vernietigd, omdat het te knellende banden aanlegde aan de revolutionnaire jeugd, welke er echter uiteraard niets beters voor in de plaats vermocht te stellen. Aan het hoofd dezer beweging staan de *studenten*, die in hunne banieren geschreven hebben: critisch onderzoek van het oude recht; individualisme; de Groot-Chineesche gedachte, het Nationalisme, dus: vrije toegang tot de Westersche wetenschappen en eene nieuwe religie. Spr. beschouwde het geestelijk contact der Chineesche studenten met de Westersche wereld als de hoofdoorzaak voor de revolutie. De studenten trokken hoofdzakelijk naar de Ver. Staten; na den Chin.-Japanschen oorlog ook naar Japan. Spr. vertelde van de Chineesche studentengemeenschappen, o.a. in *Tokio*, waar o.a. een eigen blad werd uitgegeven, met een oplaag van ruim 50.000 exemplaren. (Het ging dus met de Chineesche studenten in Tokio in het groot, zooals het in later jaren in *Zürich* met de Russische studenten gaan zou. Maar dàt vertelde Dr. Hoppe er niet bij!). Tegenwoordig is de groote trek weer naar de Ver. Staten gericht. In Engeland studeeren ongeveer 200 Chineesche studenten, in Frankrijk 2000 en in Duitschland 1000. Onder leiding van Dr. Sun Yat Sen gelukte het inderdaad het oude bolwerk van Chineesche kultuur en beschaving omver te halen, doch verder is men niet gekomen. Men wierp zich allereerst op de literatuur en schiep een stroom van nieuwe boeken, dagbladen en periodieken, doch mede doordat de Chineesche studeerende jeugd ook de eerbetuiging tegenover de goden der oude staatsreligie over boord wierp, ontstond er verschil van inzicht tusschen de studenten der neutrale regeeringsscholen en die der zendingsscholen. De eersten beweren, dat godsdienst onmodern is, eene belemmering voor den waren vooruitgang, doch, vreemd genoeg, koppelde *Dr. Hoppe* hier niet de toch voor de hand liggende conclusie aan vast, dat deze geestesinrichting reeds sterk geïntoxiceerd blijkt te zijn met de *bolshevistische denkwijze. Dr. Hoppe* zag tenslotte vier mogelijkheden: *1ste:* terugkeer tot het oorspronkelijke religieuze ideaal der bespiegelende metaphysica, als weerslag op het thans aangehangen atheïsme; *2de:* heroriënteering op basis van het Boeddhisme; *3de:* openlijke aanhanging van het communisme, wat des te gemakkelijker is, waar men der bevolking een hemel op aarde voorspelt, in ruil voor het Paradijs in het hiernamaals en: *4de:* bekeering tot het Christendom. Dit laatste is evenwel een gigantische taak, al vergete men niet, dat er reeds een twee millioen Chineesche Christenen zijn, op eene totale bevolking echter van ruim vierhonderd millioen. *Dr. Hoppe* onthield zich van eenigerlei onderstelling, betreffende de waarschijnlijkheid van elk dezer vier mogelijkheden; niet onwaarschijnlijk uit beleefdheid tegenover zijne gastheeren, doch het *Soer. Hbl.* wil deze kansrekening nog maar weinig twijfelachtig voorkomen, indien het revolutionnaire China, gelijk in de jongste 20 jaren, in hoofdzaak aan zichzelve blijft overgeleverd.

De stille bouw.

In het boek „Uit het land van Kruyt" vertelt *L. H. C. Horsting* van den mooien toegewijden arbeid, door *het echtpaar Kruyt in het Possogebied* verricht. Wanneer men denkt aan dat primitieve leven, vol gevaar, ver van de beschaving en wat wij in deze als onmisbaar zien, dan komt er — betoogt Z. in *De Java-Bode* (10/6) — in ons iets als verbazing over onbegrijpelijke dingen. Dit leven was ééne worsteling met de menschen en de Natuur, en wij kijken er even van op, als wanneer zeer vreemde figuren ons passeeren. Het boek van Horsting heeft de verdienste, dat het ons menschen leert kennen, Hollanders, die door niets anders worden gedreven dan door hun religieus ideaal. *Het Westen heeft meer te brengen dan wat zijn vijanden alleen willen zien.* Dit houde ieder in het oog die van onzen kolonialen arbeid de balans wil opmaken. Eén man als Kruyt vult vele folio's op onze creditzijde. Er zijn meer mannen van dezen aard, *zelfs* in dezen tijd, die werken aan den stillen bouw.

II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche pers

„Het recept-Colijn".

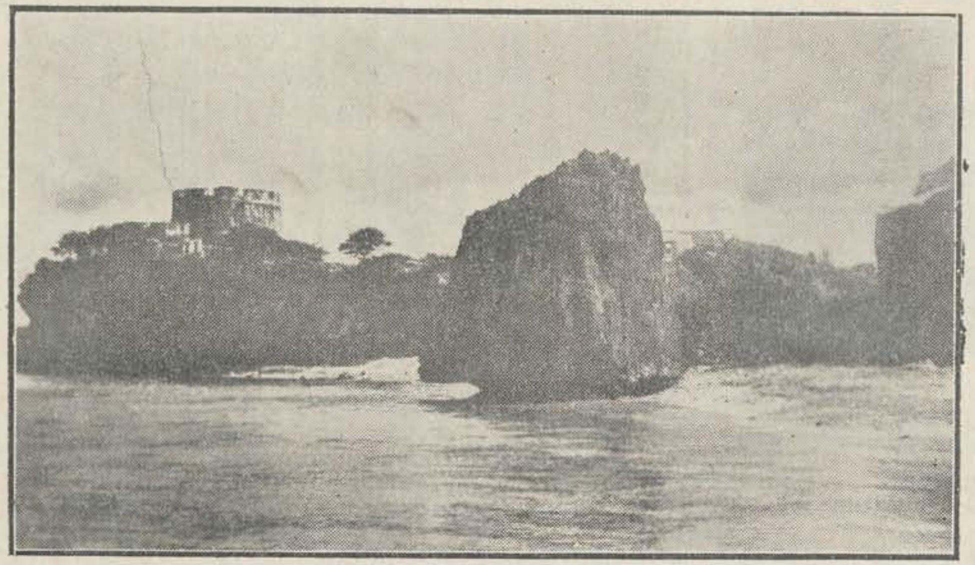
In de „Oetoesan Indonesia", waarvan dr. Soekiman en Moh. Hatta de redactie voeren, schrijft eerstgenoemde naar aanleiding van de samenstelling van het Nederlandsche Kabinet over „het recept-Colijn", dat te vinden is op pag. 31—34 van zijn geschrift „Koloniale vraagstukken van heden en morgen". In deze bladzijden wijst dr. Colijn er op, dat een vastberaden regeeringshouding tegen over destructieve nationalistische elementen, die altijd met één oog van Buitenzorg blikten, voldoende zal zijn om aan deze elementen het zwijgen op te leggen. Dr. Soekiman meent dat dit recept uitstekend is voor de ziekte „coöperatie-politiek", die maar niet genezen wil.

Wie niet droomt of blind is, moet wel tot de overtuiging komen, dat elke koloniale macht moet ijveren voor de instandhouding en versteviging van haar positie in de koloniale bezittingen. Elke koloniale regeering moet in haar hart wel het land hebben aan de nationale beweging, vanwege het verschil in belangen. Het wezen der koloniale politiek kan niet anders dan een bitteren smaak hebben in den mond van het overheerschte volk. Men hoeft zich niet meer te verwonderen over de uitingen van den waren geest der koloniale politiek in deze tijden. Wij behooren er — zegt de heer Soekiman — G. G. jhr. deJonge dankbaar voor te wezen, dat hij ons „klare politiek" geschonken heeft tijdens de viering van het 25-jarig jubileum van B.O. en nu met „ijzeren vuist" regeert, en nog dankbaarder over de benoeming van den heer Colijn tot minister van koloniën, omdat van dezen beroemden „dokter in de koloniale politiek" bekend is dat hij afkeerig is van een „fluweelen handschoen"-beleid. Er zal een gezondere tijd komen en een gezondere lucht in de koloniale verhoudingen; de koloniale antithese zal niet meer verdoezeld worden door ethische politiek, de ware nationale actie zal er des te krachtiger door bloeien. Het recept-Colijn zal [illegible] weldadige werking niet missen.

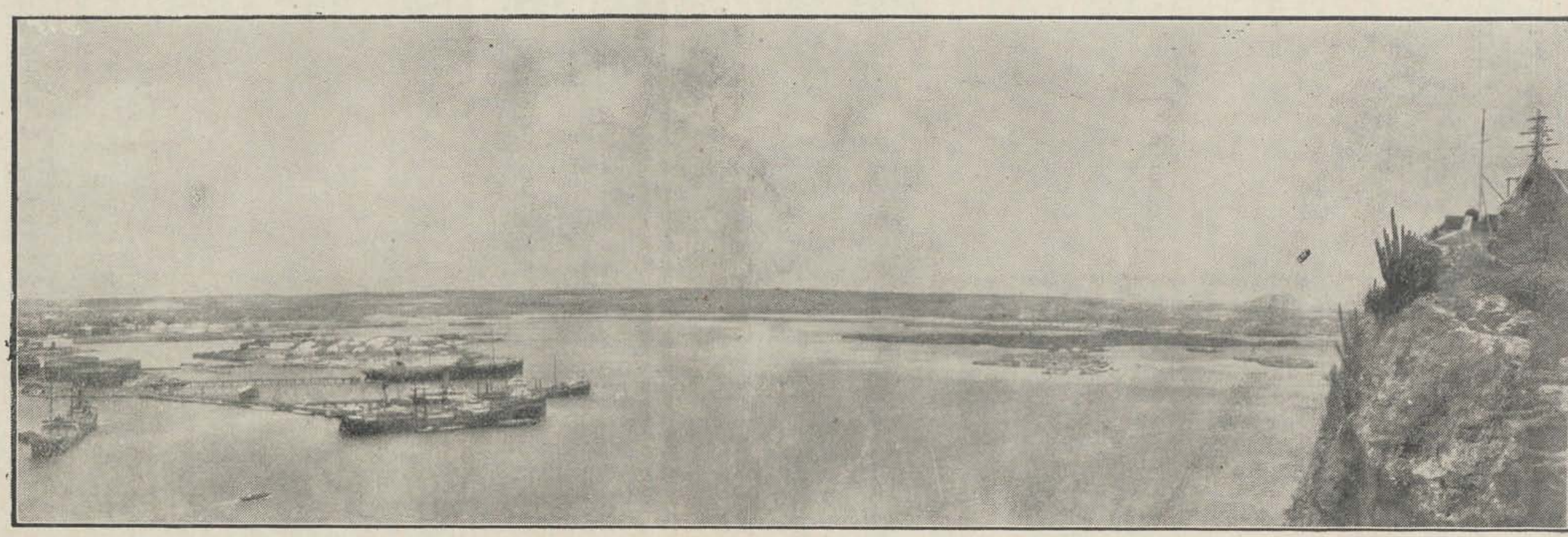
Kiekjes uit de West

Curaçao, Willemstad. — Gouvernementshuis, achterzijde. Het tegenwoordige gouvernementshuis deed nog in 1816 tevens dienst als woning voor commandant en ongehuwde officieren van het garnizoen en als zetel van de Raden van Policie en van civiele en crimineele Justitie. Thans is het alleen ambtswoning van den Landvoogd.

Curaçao. — Fort Beekenburg, aan de Carácasbaai, gesticht tijdens het bestuur van den Directeur Nicolaas van Beek (1701—1704). Het fort diende in den Compagniestijd tot bescherming der baai, na St. Annabaai en Schottegat de belangrijkste. Op den voorgrond een eigenaardig gevormd rotsblok, de „grenadiersmuts" genoemd. Aan de Carácasbaai ligt het quarantaine-etablissement.

Curaçao. — Oostelijk deel van het Schottegat, gezien vanaf fort Nassau. Ligplaats van groote tankschepen, welke producten der petroleumraffinaderij komen laden.

Gezagsondermijning.

Vastgesteld is een besluit, van 27 Juni 1933, luidende:

: Overwegende, dat het belang van het land vordert, dat iedere landsdienaar in alle opzichten loyaal medewerkt aan de taak der overheid in deze gewesten.

Is goed gevonden en verstaan:

Eerstelijk: te bepalen als volgt:

a. (1) Geen landsdienaar mag lid zijn van dan wel medewerking of steun verleenen aan vereenigingen of haar plaatselijke gewestelijke of regionale afdeelingen, die een actie voeren, welke schadelijk is te achten voor de discipline of den goeden geest in het corps landsdienaren of zich actief of passief tegen het wettig gezag (den Staat) richt;

(2) bij in de Javasche Courant bekend te maken besluit van den Gouverneur-Generaal zal de voor landsdienaren verboden vereeniging of afdeeling daarvan worden aangewezen;

b. Behoudens het bepaalde onder a. (1) is aan landsdienaren toegestaan:

1⁰ lid te zijn en te blijven van een vakvereeniging in welker bestuur tenminste één landsdienaar zitting heeft:

2⁰ zitting hebben in het bestuur van een vakvereeniging, mits door hem een verklaring is afgelegd, waarvan het model is gehecht aan dit besluit.

c. Hij, die zich aan het vorenstaande niet stiptelijk houdt, stelt zich bloot aan onmiddellijk ontslag — c.q. oneervol — ontslag uit 's Lands dienst.

Ten tweede: aan te wijzen als een voor landsdienaren verboden vereeniging:

1⁰ de Pendidikan Nasional Indonesia (P. N. I.);

2⁰ de Partai Indonesia (P. I. of Partindo).

Elk college en alle autoriteiten, bevoegd tot het aanstellen van personeel, zijn uitgenoodigd toe te zien, dat de vorenstaande bepalingen ter kennis van het onder hen dienend personeel worden gebracht en daarbij tevens te wijzen op den plicht van iederen landsdienaar, om onder alle omstandigheden loyaal met de regeering mede te werken.

Indien een landsdienaar zich aan de nieuwe bepalingen niet stipt houdt, zal aanstonds een voorstel tot ontslag uit 's Lands dienst moeten volgen.

Het is verder de bedoeling der Regeering, det deze regelen zullen gelden voor al het personeel, dat geheel of gedeeltelijk, middellijk of onmiddellijk, uit openbare kassen bezoldigd wordt. In verband daarmede is een wettelijke regeling in voorbereiding om deze bepalingen mede van toepassing te doen zijn ten opzichte van de ambtenaren en beambten in de lagere autonome gemeenschappen en van het personeel van gesubsidieerde particuliere instellingen (scholen en ziekenhuizen enz.), terwijl mede voorzieningen worden getroffen om haar toepassing in zelfbestuursgebieden te verzekeren.

In afwachting van de tot stand koming van bovenbedoelde wettelijke regeling zijn de Raden der lagere autonome gemeenschappen uitgenoodigd c.q. in overleg met den Procureur-Generaal, alvast zelfstandig tot toepassing van bedoelde bepalingen over te gaan.

De Procureur-Generaal is belast met het toezicht op de nakoming der regelen en gemachtigd eventueel zelfstandig ,na overleg met de betrokken gezaghebbenden, voorstellen tot ontslag van ambtenaren in te dienen.

Tenslotte is een verbod uitgevaardigd voor het Europeesche en Inlandsche personeel bij de Koninklijke Marine, om lid te zijn van of steun te verleenen aan vereenigingen of groepen op sociaal-democratischen of antimilitairistischen grondslag.

Oost- en Westindisch literatuuroverzicht

Onze Aarde.

Het Juli-nummer van „Onze Aarde" bevat o.a. een artikel over „De Indianen in Suriname", door L. Junker.

Het Vliegveld.

In de Juli-aflevering van „Het Vliegveld" schrijft J. E. Brouwer over „Ontwikkeling en werkzaamheden van den Vliegmedischen Dienst".

Actueel Wereldnieuws.

„Actueel Wereldnieuws" opent het 10 Juninummer met „Oud-Indië in Beeld", door V. de Kop, verlucht met mooie foto's.

Orang Peladang.

De Juli-aflevering bevat o.a. een artikel over „Malaise en de vooruitzichten in de Cultures".

Orgaan v. d. Ned. Ind. Off. vereeniging.

Behalve veel vereenigingsnieuws bevat het Mei-nummer van bovengenoemd blad, het vervolg van „Het Verre Oosten in 1932".

De Rijkseenheid.

Het nummer van 12 Juli bevat o.a. een artikel over „Waar moet dat heen", door W. F. J. Kroon en „Nederlands kortzichtigheid ten opzichte van Indië".

Volkscredietwezen.

In de Mei-aflevering treffen wij verscheidene bijdragen aan, welke de aandacht vragen. In de eerste plaats twee bijdragen van mr. Th. A. Fruin: „De financieele positie van het Volkscredietwezen" en „Het Volkscredietwezen in het eerste kwartaal 1933". Voorts van: mr. F. Filet: „Renteverhooging?" J. U. Louwerier: Credietverstrekking in tijden van economische depressie. J. Goudkade: Remboeloengmatten, Algemeene Regeling op de Coöperatieve Vereenigingen, Inkrimping van personeel bij het Volkscredietwezen, Renteverhooging bij Volkscredietbanken, Maandstatistiek Desabanken, Vermelding van bijzonderheden in de kwartaalrapporten der Volkscredietbanken.

De Planter.

In het nummer van 15 Juni komt een artikel voor over het vacantiedorp te Kaban Djahé. Voorts een beschouwing over de Ned.-Ind. Arbeidsbemiddeling.

De Indische Culturen.

In het nummer van 16 Juni komen o.a. aanteekeningen voor over de thee-uitvoer-ordonnantie en de proefstations.

Landbouw en Veeteelt.

In het nummer van 15 Juni worden afzetmogelijkheden nagegaan van Indisch fruit.

Onze Stem.

In het nummer van 16 Juni o.a. een en ander over de resultaten van de I. E. V.-scholen.

Onze Overzeesche Gewesten.

Het nummer van 16 Juni bevat o.m. een beschouwing over de bewaking van cultuurondernemingen.

De Indische Verlofganger.

Behalve nuttige wenken en vereenigingsnieuws brengt het nummer van 7 Juli een babbeltje van Melis Stoke over Indische menschen aan de „Straperlo"-tafel in Scheveningen.

ZENDINGS- EN MISSIEBLADEN.

Nederlandsch Zendingsblad.

In het Juli-nummer wordt o.a. een artikel gewijd aan de opening van Het nieuwe Wijkgebouw der Anti-Opium Vereeniging.

Kruis Triomf.

„Kruis Triomf" van Juli opent met „Het licht der Oogen". Verder een artikel van J. de Rooij over „Mampiren op Borromaeus".

Annalen van het H. Hart.

„Annalen" opent met het vervolg „Op groote wandeling", door Pater J. Verschueren. Tevens een interessante beschrijving met kiekjes van Ambon.

De Katholieke Missiën.

Het Juli-nummer bevat o.a. een artikel van P. Dr. Paul Schebesla „Bij de Dwergen in de Oerwouden van Malakka en Afrika.

Suriname

Eenige bloemlezingen uit de Pers.

De Kom en de P. E. N. Club.

In „Het Klokketouw" van Juni no. 10 lezen wij: „De Nationale Unie van 10 Juni onderstelt spottend ,dat de neger De Kom, tengevolge van wiens revolutionaire actie een dertigtal dooden en gewonden te Paramaribo vielen, wel spoedig lid zal worden van de P.E.N. club. Wegens de gebrekkige Surinaamsche wetgeving is De Kom van alle rechtsvervolging ontslagen en met vrouw en kroost onlangs in Nederland teruggekeerd. De Nationale Unie schrijft:

„'t Heerschap deelt mede, dat hij een boek over koloniale aangelegenheden heeft geschreven, waarvoor de autoriteiten groote belangstelling aan den dag leggen. Hij denkt zijn werk als film te laten ensceneeren en meent, voor de opvoering, op een subsidie van B. en W. van Amsterdam te mogen rekenen".

De Kom heeft alle aanleiding dit laatste te denken. Toen de redacteur Aug. Heytingh zich met Maurits Wagenvoort een paar malen naar Amsterdam begaf om als vertegenwoordiging van den Bond van Nederlandsche Tooneelschrijvers de belangen van dezen bij den wethouder Wibaut te bepleiten, werden wij telkens op minzame wijze met een kluitje in het riet gestuurd. Maar waarzou het roode Amsterdam dit doen met den Neger De Kom? Wij kunnen hem ook nog aanraden een leekenspel te schrijven, daar heeft hij goeden kans mee."

Het Gouverneurschap van Suriname.

Het Algemeen Weekblad voor Christendom en Cultuur van 16 Juni, no. 33, schrijft:

„Bij verschillende gelegenheden, en zulk een is een vacature van het Gouverneurschap, wordt nog al eens van sommige zijden, niet zonder een tikje laatdunkendheid, het voorstel gedaan om het Surinaamsche bestuursapparaat eens wat minder weidsch in te kleeden. Zoo bevatte het Alg. Handelsblad onlangs een suggestie van een inzender om nu bij deze vacature geen Gouverneur,

maar een resident of dergelijke lagere functionaris aan het hoofd van Suriname te plaatsen. De Redactie heeft naar aanleiding daarvan later de juiste opmerking gemaakt, dat voor zulk een titelverandering een wijziging van het Regeeringsreglement en van de Grondwet noodig zou zijn. Zij liet echter de zaak zelf in het midden.

Wij willen hierop echter even ingaan en voorop stellen, dat men onder deze beschouwing zoowel Suriname als Curaçao moet betrekken.

Wanneer men in quantitatief opzicht Ned.-Indië, met 60 millioen inwoners, stelt naast Suriname, met 150,000 en Curaçao met 60.000 inwoners, dan ligt het voor de hand, dat de hoogere ambtenaren van het eene gebiedsdeel zich wel eens groote Oomes gevoelen tegenover die van de beide anderen. Maar dit mag geen reden zijn om de vertegenwoordigingen van de Koningin in de kleinere gebieden in rang en aanzien naar beneden te halen. En wel in de eerste plaats niet wegens onze positie tegenover de nabijliggende koloniën van vreemde mogendheden (waar niet dergelijke kleineerende theoriën worden gekoesterd) en in de tweede plaats niet tegenover de inheemsche bevolking, die een degradatie van den landsbestuurder niet anders zal kunnen zien dan als een officieel bewijs, dat Nederland de West als tweede rangs beschouwt, en tevens als een verzwakking van het gezag. En dit laatste zou in onzen tijd wel zeer weinig te pas komen.

Een andere zaak is het of de lagere bestuursfuncties niet zouden kunnen worden vereenvoudigd. Maar ook dit is niet zoo eenvoudig als men wel denkt, immers beide geïsoleerd gelegen gebieden moeten van een volledige lands-administratie zijn voorzien".

Het Algemeen Handelsblad en de kennis van Suriname.

In het Algemeen Weekblad voor Christendom en Cultuur van 2 Juni no 31 lezen wij onder den titel: Meerdere kennis van Suriname (bedoeld zal zijn meer kennis, enz.):

„Door den nood van den tijd gedrongen zijn de stoomvaartmaatschappijen er toe overgegaan hun schepen ook voor het toeristenverkeer te exploiteeren. Een verstandige maatregel, die te meer beteekenis krijgt, wanneer daardoor de kennis van de overzeesche gebiedsdeelen wordt bevorderd, iets, wat wel noodig is. De Kon. Ned. St. Mij organiseert nu vacantietochten van 33 en 44 dagen naar West-Indië, waarbij behalve Trinidad en Demerara, ook Suriname wordt aangedaan. Een mooie gelegenheid om eens een indruk van het leven in onze twaalfde provincie te krijgen en dan verschillende zonderlinge voorstellingen daaromtrent op te ruimen. In een uitvoerig artikel in het Alg. Handelsblad, waarin verteld wordt wat men alzoo in Suriname kan zien, wordt medegedeeld, dat men b.v. bananen- en cacaoplantages kan bezoeken en dat men ook oud-Transvaalsche kolonisten aan het werk kan zien. Ook moet men eens gaan kijken naar de Boschnegers aan de Saramaccarivier. Het is te hopen, dat de reizigers deze aanbevelingen spoedig zullen vergeten, want het zal anders op teleurstellingen uitloopen. Bananen-plantages bestaan er al sedert een jaar of 20 niet meer. Ook de eigenlijke cacaoplantages (behalve hier en daar een klein restantje van een oude aanplant) zijn of in cappe-werie opgegroeid of in koffie-aanplantingen omgezet. En wie zijn die oud-Transvaalsche kolonisten? Nooit van gehoord. Zou de schrijver zich misschien vergissen met

de oud-Hollandsche boerenkolonie bij Paramaribo, dateerende uit de immigratie van 1848? En zou men de Boschnegers in het bijzonder gaan zoeken aan de Saramacca-rivier? Vermoedelijk is gedacht aan de *stam* der Saramaccaners. Deze huist echter aan de Surinamerivier. Zoo ziet man, dat eenige meerdere kennis omtrent Suriname niet geheel overbodig is."

De West-Indische Joden en Willem van Oranje.

Het Nieuw Israëlietisch Weekblad gaf een herdenkingsnummer uit, waarin wij onder de groote reeks van zeer levenswaardige bijdragen het volgende stukje aantreffen van den heer J. S. Roos, oud-Rabijn te Paramaribo.

„In de West zal de veelzijdige figuur van Willem den Zwijger bij de Joodsche bevolking wel voornamelijk herdacht worden als de strijder voor geloofsvrijheid.

De koloniale verhoudingen immers, met de tegenstelling blank-gekleurd, stempelen de Joden tot het belangrijkste deel der blijvende blanke inwoners. Als groep zijn zij daardoor zich meer dan elders bewust gebleven van hun oorsprong als kolonisten. Nog voelen zij zich de nazaten van de verdrevenen om des geloofs wille ,die het onverdraagzame Europa moesten ontvluchten. Via Brazilië, waar zij in Prins Maurits*) reeds een Oranje leerden kennen, belandden zij ten slotte in Suriname en op Curaçao en verkregen het toenmaals zeer liberale statuut, dat hun burgerlijke en godsdienstige vrijheid verzekerde. Holland en Oranje gold en geldt daarom hun warme vereering. Der tegenwoordige generatie heugt nog het ware enthousiasme, waarmee in Suriname de troonsbestijging van koningin Wilhelmina ter Synagoge werd gevierd: het fraaie kerkgebouw artistiek versierd, een nieuwe toonzetting (door een jeugdig musicus uit de Gemeente) van psalm 150 plechtig en prachtig in koraal gezongen, de geestdrift, waarmee allen zich inspanden, om dien dag tot een grootsch kerkelijknationaal feest te maken.

Uit vroeger tijd vinden wij o.a. als bewijs van contact met het Oranjehuis vermeld, hoe in 1750 bij hooggaande geschillen tusschen partijen uit de gemeente op Curaçao besloten werd den stadhouder Prins Willem van Oranje beslechting der moeilijkheden te verzoeken en na diens uitspraak de vrede terugkeerde.

Voorts de marmerinscriptie tegenover den Héchal van de Synagoge aan de Keizerstraat te Paramaribo: „Op den 6 Tamuz 5595 overeenkomende met den 3 July 1835 is deze Synagoge opgerigt en de eerste Pen geslagen door Z.K.H. Prins Willem Frederik Hendrik, derden zoon van Z.M. Willem II, Koning der Nederlanden". Een synagoge, waarbij de eerste wijdingshandeling verricht is door een Oranjetelg! Zoo nog noodig toont dit wel, hoe onze geloofsgenooten in de West vonden wat in Suriname's wapenspreuk samengevat is in het Justitia, Pietas, Fides — Recht, Vroomheid, Trouw, dezelfde hooge goederen, die zij ook in Willem den zwijger zullen blijven gedenken."

Radio in de West.

Wij lezen in de Avondpost van 2 Juli, dat „op de Engelsche West-Indische eilanden mogen geen zenders worden gebouwd, omdat de Engelsche regeering dit uit strategische overwegingen ongewenscht acht, maar wel wordt er een radiobelasting van 10 shilling per jaar geheven van allen, die er radio-toestellen bezitten, al kunnen zij praktisch uitsluitend Amerikaansche zenders hooren. Europeesche zenders komen slechts zelden door en dan nog heel slecht. Het aantal luisteraars is in verband met dit alles natuurlijk gering; het bedraagt 350 op de Bahama-, 250 op de Barbados- en 750 op de Bermuda-eilanden, terwijl er op Jamaica nog 350 luisteraars zijn."

Hoe de toestand op Curaçao is, wordt niet vermeld. Misschien weet onze medewerker over Curaçao daar iets van.

De bestuurswisseling te Paramaribo.

De Westindische medewerker van het Alg. Handelsblad wijdt een groot artikel aan het bewindsperiode van dr. Rutgers, welke hij de moeilijke en onaangename periode noemt. Hij somt op wat wèl en wat niet tot stand kwam. Onder de eerste lezen wij: de Waterleiding, de lichtvoorziening (electrisch licht), de overzetveer over de Surinamerivier van Paramaribo naar Meerzorg, de toeneming der goudproductie. Daartegenover staan het ontbreken van een systeem van rioleering, verplaatsing en verbetering van de openbare markten, het te niet gaan van het balatagrootbedrijf, de achteruitgang van den houtkap en van de bauxietwinning. Ten slotte noemt hij het economisch verval. „Zelden", schrijft de medewerker, „heeft een gouverneur onder zulke onaangename en moeilijke omstandigheden het bewind over dit gewest moeten voeren! Moeilijk, omdat de steeds verder neergaande conjunctuur en de daarmede verband houdende gestage achteruitgang van schier alle bedrijven de middelen uiterst nadeeling beïnvloedde en hem telkens weder noopte tot ver doorgevoerde maatregelen van bezuiniging. Onaangenaam, omdat deze maatregelen tot, vaak verkapten, tegenstand leidden ,terwijl de tegelijk optredende, moeilijk te vermijden werkloosheid de ontevredenheid in de hand werkte en aan onruststokers de gelegenheid bood deze stemming te benutten voor opruiing, waardoor het enkele malen tot uitbarstingen kwam, die met geweld moesten worden onderdrukt. Wij herinneren aan de relletjes van 1931 en die van dit jaar, waarbij telkenmale slachtoffers vielen."

Promoties van Surinamers in Nederland.

Wederom zijn twee Surinaamsche geneesheeren tot doctor in de geneeskunde bevorderd. Zij zijn: W. F. R. Essed op het proefschrift: Over den oorsprong der syphilis en H. J. Th. Hiemcke op het proefschrift: Bijdrage tot de kennis der impetigo vulgaris en verwante aandoeningen. De eerste promotie had te Leiden, de tweede te Amsterdam plaats. De geneeskundige school werd in 1882 te Paramaribo opgericht voor opleiding van jongelieden tot geneesheer en apotheker. Zij werd in 1891 gesloten om op 1 Juni 1899 te worden heropend. Sedert dien heeft Suriname een groot aantal verdienstelijke geneesheeren afgeleverd, die zoowel in het land zelve ,als in Nederland, Ned.-Indië en Curaçao werkzaam zijn en van wie een aantal in Nederland zijn gedoctoreerd, terwijl een in Ned.-Indië promoveerde (zie K.W. van 29 Juni, no. 26).

———

*) Bedoeld is Graaf Johan Maurits (Red.)

Curaçao

Ongedachte wending.

De *Amigoe* van 10 Juni l.l. bevat een ingezonden stuk, buiten verantwoordelijkheid der redactie, van J. B. D. uit St. Martin. Het gaat over de moeilijkheden tusschen de Roomsch-Katholieken en Protestanten, maar wij willen ons bepalen tot dat gedeelte, waarin ons blad genoemd wordt.

Vooreerst wordt gezegd, dat de Roomsch-Katholieken op het eiland ten zeerste verrast waren, toen zij door het *Koloniaal Weekblad* via *De Onpartijdige* vernamen, dat de gouverneur zou hebben verklaard, verkeerd te zijn ingelicht geweest en zijn klacht bij de synode te Londen ingetrokken te hebben.

Hier moet een misverstand bestaan, want wij hebben dit alleen meegedeeld op gezag van den heer Eerdmans in de Tweede Kamer.

Erger is wat eenige regels verder staat, n.l. dat de heele ophef, die in de genoemde bladen van de zaak gemaakt is, ten doel schijnt gehad te hebben, den gezaghebber een hak te zetten. Hierna volgt een lofrede op den gezaghebber, die zich niet door een kliek laat zeggen, wat hij doen moet, maar een onzijdig standpunt inneemt; alles volgens J. B. D. „Wij waardeeren U, gezaghebber", heet het ten slotte, „al mogen Onpartijdige, Weekblad en de Boetzelaers van Dubbeldams in de Tweede Kamer U als onbekwaam afschilderen, en al zou in overeenstemming daarmee de ongunst van bijna de geheele bevolking U treffen, wij verzekeren U opnieuw van de waardeering van een zeer groote meerderheid."

Over de rekenkundige puzzle, die in dit slot ligt, zullen wij niets zeggen.

Daar wij echter rechtstreeks noch zijdelings op eenige wijze den gezaghebber in het geding betrokken hebben, zal J. B. D. zijn beschuldiging aan ons adres hebben waar te maken, of als fatsoenlijk man die moeten intrekken.

Wonderlijke techniek.

De „Officieele berichten" in *De Curaçaosche Courant* geven ons meermalen binnenpretjes. Jaren geleden hebben wij al eens een diepgaand onderzoek ingesteld over de vraag, waar de grens ligt tusschen heeren en niet-heeren in de ambtelijke stijl. Een ambtenaar, die binnenlandsch verlof krijgt met vergunning dit in het buitenland door te brengen, is ook een bron van diepzinnige vreugde.

Zoo kreeg nu mr. Van Dijk „om andere redenen dan ziekte" met ingang van 25 Juni 1933 6 dagen vrijstelling van dienst, en een week later, nog vóór hij een voet aan wal gezet had, mr. Jas tot 25 Juni dezelfde vrijstelling „in het belang van den dienst".

Wij willen niet trachten de ambtelijke sluier op te lichten, maar vragen toch, al heeft het wellicht slechts geldelijke gevolgen, zijn er ondanks deze maatregelen tot 6 dagen na 25 Juni 1933 niet twee procureur-generaals in Curaçao.

Vrijheid van drukpers, vrijheid van vergadering en kiesrecht.

De Koloniale raad heeft in zijn vergadering van 12 Juni l.l. eenige ontwerpen aangenomen, die de vrijheid van drukpers en de vrijheid van vergadering eenigzins aan banden leggen. Wellicht komen wij hierop terug, als wij de officieele stukken voor ons hebben. Nu ontleenen wij aan een rede van mrs. Eskes in den raad, afgedrukt in de *Amigoe*, dat aanleiding tot de ontwerpen is geweest „de stroom van pamfletten, waarin de eene groep burgers werd opgehitst tegen de andere,

de kleurlingen tegen de blanken, de Curaçaoenaars tegen de Hollanders, de werknemers tegen de werkgevers, waarin achtenswaardige mannen door minderwaardige individuen vanuit den schuilhoek hunner anonymiteit met modder werden gegooid".…

Volgens een eigen mededeeling van de *Amigoe* zijn het „eenige personen van „hoogeren"(!) rang en stand, die hiervan te lijden hebben gehad.

Van dit alles hebben wij tot nu toe uit de plaatselijke pers niets vernomen; zeker zullen wij niet goed gelezen hebben.

Maar, schrijft de *Amigoe*, een tiental jaren geleden, werd er in de pers met modder gesmeten naar achtenswaardige vrouwen en mannen en instellingen; toen werden geen verordeningen daartegen gemaakt, maar nu het tegen die „hoogeren" gaat, gebeurt het wel. „Dat zijn dingen welke voor ons Katholiek volk — en ook voor andere menschen — wel wat vreemd lijken. Is het dan te verwonderen dat men hier naar het kiesrecht begint te verlangen?"

De debatteerclub Jong-Curaçao moet bij de Kroon tegen de verordeningen geprotesteerd hebben.

Uit den Verren Vreemde

Om den top van den Mount Everest.

Alles is betrekkelijk. Prof. Dr. A. Piccard heeft op 16.940 M. boven de aarde waarnemingen gedaan. Lord Clydesdale en luitenant McIntyre vlogen den 3en April over den Mount Everest. Maar voor de klimexpeditie is dit dak der aarde onbereikbaar gebleven.

Hugh Ruttledge, de expeditie-leider, heeft medegedeeld, dat op order van het organiseerend comité te Londen de pogingen stop zijn gezet. Van de 14 leden der expeditie waren 1 Juli nog 5 in staat om nieuwe pogingen tot hooger klimmen te doen. Maar voor een volgende kans moest gewacht worden op het verdwijnen van de dikke lagen sneeuw, en hiervoor was men niet afhankelijk van de zon, maar van het geweld van den wind. Verschillende leden hebben bij de ondernomen pogingen in levensgevaar verkeerd. De expeditie heeft een buitengewone hoogte bereikt. Vier klimmers kwamen ook zonder zuurstoftoestellen tot een zoo nog nooit bestegen record.

Met dit al is het hoogste punt der aarde op 8882 M. onbetreden gebleven. Aan wien nu de beurt?

Arbitrageverdrag tusschen Nederland en Japan

Ingediend is, bij de Tweede Kamer, een wetsontwerp tot goedkeuring van het op 19 April j.l. te 's-Gravenhage tusschen Nederland en Japan gesloten verdrag tot beslechting van geschillen door rechtspraak, arbitrage en verzoening, met bijbehoorend protocol.

Aan de Memorie van Toelichting ontleenen wij het volgende:

Terwijl de Nederlandsche Regeering gaarne een verdrag zou hebben gesloten naar het type, zooals dit de laatste jaren tusschen Nederland en verscheidene andere staten tot stand is gekomen, heeft zij, nu overeenstemming op dien grondslag vooralsnog niet mogelijk bleek, niettemin ook gaarne medegewerkt aan het verkrijgen van een verdrag van eenigszins anderen bouw, te meer, waar tot nu toe tusschen beide landen elke algemeene regeling voor de oplossing van geschillen ontbrak. Het is het eerste verdrag van zoo algemeene strekking door Japan met eenig land aangegaan. Het is tevens een nieuwe bevestiging van de aloude vriendschapsbanden tusschen de beide landen.

Het verdrag gaat uit van de gewone onderscheiding tusschen rechtsgeschillen en niet-rechtsgeschillen, welke niet door partijen als rechtsgeschillen worden beschouwd, aan de verzoeningsprocedure worden onderworpen, door beide partijen gezamenlijk, of door een harer. Bij de regeling van rechtsgeschillen is niet het stelsel gevolgd van de in de laatste jaren door Nederland gesloten arbitrage-verdragen, waarbij een geschil voor het Permanente Hof van Internationale Justitie kan gebracht worden door een eenzijdige dagvaarding of een verzoekschrift van één der partijen. Volgens het onderhavige verdrag is steeds een voorafgaand compromis tusschen partijen noodig; ook in het geval, dat bij verschil van meening over de keuze van het in te roepen orgaan (Internationale Hof of Arbitrale Rechtbank) het Intern. Hof bevoegd zal zijn. Het verdrag sluit zich in dit opzicht aan bij de oudere verdragen.

De burgerlijke ongehoorzaamheid.

Het verloop van zaken zet zich heel langzaam aan in Britsch-Indië naar den wensch der gematigde partijen in Engeland en in Indië. Gandhi overleeft zijn roem, al is de kans groot dat het nageslacht hem toch als een heilige zal gaan vereeren. In geheel de wereld zet de beweging, voor een regeering van onderop, zich om in een door de sterke hand van bovenaf. In Engelsch-Indië niet anders. Naast de pogingen om door regeeringsbeleid te komen tot een vergaande voortgezette ontwikkeling van den Indischen staatsvorm, in den geest van het rapport der Sir John Simon-commissie, werd door de extreme All-India-partij den eisch naar voren gebracht „Indië vrij en los", in den trant van een dominion. Het waren vooral Gandhi en de zijnen, die hierbij de leiding namen. Het middel dat zij gebruikten was de in verschillenden vorm doorgevoerde burgerlijke ongehoorzaamheid, die op de meest tergende wijze werd toegepast. Van Britsche zijde heeft men een inschikkelijkheid en een tegemoetkoming betoond, die de verwarring slechts verergerde, daar in Engeland een opgekomen oppositie toch duidelijk deed uitkomen, dat de regeering eigenlijk niet verder wenscht te gaan dan door het rapport-Simon uiteengezet is. Engeland had wel, bij de Ronde-tafelconferenties en door verklaringen van regeeringspersonen de opvatting gevoed zelf ook aan een federatie-Indië met dominion-status te denken, maar de scherpe actie in Indië bracht nader tot het besluit: 't moet uit-zijn met de non-coöperation.

De tegenwoordige onderkoning Lord Willingdon is krachtig opgetreden. De leiders zijn bij tientallen, de actieve volgelingen bij duizendtallen achter slot gezet, totdat de burgerlijke ongehoorzaamheid gebroken was. Ook Gandhi zelf werd opgesloten.

Geruimen tijd is noodig geweest om den getroffen maatregel ten volle te laten doorwerken. De Britsche overheid heeft volgehouden. De teekenen zijn er dat zij haar doel bereikt. De burgerlijke ongehoorzaamheid heeft als dwingmiddel haar kracht verloren.

Tijdens de afwezigheid van de leidende figuren kregen de redenen van tweedracht weer vrijer spel, werden de tegenstellingen weer bijzonder scherp. Pogingen van uit de gevangenis gedaan, om meer eensgezindheid onder de Indiërs te brengen, hadden geen of weinig gevolg. De aanmaning tot lijdelijk verzet tegen de Britsche overheersching verstomde en verdween in de onderlinge twisten. Duizenden gezinnen verlangden naar terugkeer van de opgeslotenen. De hongerproef van Gandhi kon de algemeene aandacht weer op hem vestigen, kon hem uit de gevangenis helpen, maar vermocht overigens niets om de massa te bevredigen.

Zoo is dan, om kort te gaan, te vraag in de All-India-partij zelf gekomen, om maar een einde te maken aan de non-coöperation-politiek.

In het thans te Poona gehouden congres is de kwestie hoofdpunt van behandeling geworden.

Gandhi trachtte te bereiken: ophouden van de partij-ongehoorzaamheid, doch voortzetten van een individueele ongehoorzaamheid. Dit plan verwierp de conferentie.

Daarna verwierp de bijeenkomst ook met groote meerderheid het voorstel tot onvoorwaardelijke staking der ongehoorzaamheid-campagne. Maar zij wist dat daarna aan de orde zou komen de resolutie, die dan ook een verpletterende meerderheid heeft gekregen, waarbij besloten is het opgeven van de burgerlijke ongehoorzaamheid in beginsel aan te nemen, maar de uitvoering afhankelijk te stellen van een eervolle eindregeling tot stand te brengen tusschen Gandhi en den Onderkoning.

Hiermede is, naar het ons voorkomt, het voorlaatste woord gesproken. Lord Willingdon zal óf Gandhi óf Pandit Walavija te woord staan, of zal door tusschenpersonen laten spreken, over de „onvoorwaardelijke" opheffing der burgerlijke ongehoorzaamheid, op „voorwaarde" van een weer geleidelijk vrijlaten van de velen, die in de gevangenissen op de beslissing wachten.

Gaat 't in deze richting, dan zal 't ook er op wijzen, dat de groote hervorming van den Indischen status bepaald zal worden door het eenmaal versmade rapport der commissie van Sir John Simon, die thans minister van Buitenlandsche Zaken in Engeland is.

Mededeelingen

VAN HET HOOFDBESTUUR.

Informatie-bureau.

Het informatiebureau der Vereeniging, Smidswater 10, (nabij het Korte Voorhout), Den Haag, is dagelijks geopend van 10—12 en van 2½—4 uur (des Zaterdags alleen tot 12 uur).

VAN DE REDACTIE.

Als een bijdrage tot de Willem de Zwijgerherdenking ontvingen wij van den Uitgever Boekhandel H. de Vroede, Trans 6, Utrecht, prospectus van een Stamkaart, met portretten, van het Huis van Oranje-Nassau, aanvangende bij Willem den Oude en Juliana van Stolberg.

De kaart verschijnt in Augustus e. k. en is, door de aanschouwelijke voorstelling, zeer geschikt voor het onderwijs op de scholen in de Vaderlandsche geschiedenis.

Grootte en prijs van de stamkaart: opgeplakt, formaat 60 bij 95 c.M., *f* 3,—. Dezelfde opgeplakt op zwaar karton met metalen hoeken *f* 4,90.

Naast de groote uitgave wordt een *kleinere* verkrijgbaar gesteld (ter grootte van 25 bij 40 c.M.) ad. *f* 0,75.

Dertigste Indologische Leergang.

Door het Kon. Kol. Instituut te Amsterdam wordt in het tijdvak 18 September—16 December 1933, bij voldoende deelneming, wederom een Indologische Leergang ingericht ten dienste van hen, die kennis wenschen op te doen omtrent Ned.-Indië, in verband met een toekomstigen werkkring daar te lande of in verband met den wensch om te worden ingeleid in enkele vakken van wetenschap, welke op Ned.-Indië betrekking hebben.

Deze leergang kan bezocht worden door personen van verschillenden leeftijd en met uiteenloopende vooropleiding.

Nadere inlichtingen zijn opgenomen in het Kol. Weekblad van 22 Juni 1933, No. 25 en, meer uitvoerig, vermeld in een klein boekje, dat, op aanvraag, wordt toegezonden door de Afd. Volkenkunde van het Kol. Instituut te Amsterdam (O.), Linnaeusstraat 2 A; voor belangstellenden ligt dit boekje ook ter inzage bij het Algemeen Secretariaat van de Kon. Ver. „Oost en West", Smidswater 10, bij het Korte Voorhout, Den Haag.

Leestafel.

Op de leestafel bij het Alg. Secretariaat der Vereeniging, Smidswater 10, bij het Korte Voorhout, Den Haag, zijn nedergelegd:

Een overdruk uit de Bijdragen en Mededeelingen van het Historisch Genootschap, waarin behandeld wordt een „Nota van Pieter Mortamer over het Gewest Angola" — Een verzuimd hoofdstuk onzer Koloniale Geschiedenis, 1641—1648 — (met een Bijlage), medegedeeld door S. P. l'Honoré Naber;

Volkstelling 1930. Deel I. Inheemsche Bevolking van West-Java, uitgegeven door het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel in Ned.-Indië.

K. N. I. L. M. Nieuws.

Het vervoer op de lijnen op Java liep in Mei iets terug, terwijl dat op de Singapore- en Medanlijn verbeterde. Het totaalcijfer is iets gunstiger dan over April. Vervoerd werden 937 passagiers, als volgt over de verschillende lijnen verdeeld:

Batavia—Bandoeng	241
Bandoeng—Batavia	250
Batavia—Semarang—Soerabaja	121
Soerabaja—Semarang—Batavia	124
Batavia—Palembang—Singapore	26
Singapore—Palembang—Batavia	24
Batavia—Palembang—Pakanbaroe—Medan	35
Medan—Pakanbaroe—Palembang—Batavia	21
Medan—Alor Star	6
Alor Star—Medan	1
Rond- en extra-vluchten	88
	937

Op 1 Mei werd evenals vorige jaren de Oostmoesson-dienstregeling ingesteld, waarbij de vliegtuigen weder 's middags om 15 uur uit Bandoeng en 16.15 uit Batavia vertrekken. Hierdoor werd het voor de Bataviasche kranten weder mogelijk hun lezers in Bandoeng reeds bij de middagthee hun blad te bezorgen. Het luchtvrachtvervoer werd daardoor gunstig beïnvloed en vermeerderde tot 7100 K.G.

Op 4 Mei werd de lijn Medan—Alor Star geopend voor het aansluitend vervoer op de K.L.M. vliegtuigen van en naar Europa, welke vanaf dien datum via Singapore vlogen in plaats van over Medan. Door het stellen van den vertrekdag op Woensdag na aankomst van het K. N. I. L. M. vliegtuig uit Soerabaja en Semarang werd de luchtpostverbinding van Soerabaja en Semarang naar het moederland met een dag verkort. Tevens werd daardoor voor deze plaatsen een eendaagsche verbinding met Palembang en Singapore geschapen.

Behalve op het traject Batavia—Medan steeg het postvervoer iets op alle lijnen. Het totaal werd gunstig beïnvloed door de post, die tusschen Medan en Alor Star overgebracht werd. In het geheel werden vervoerd 1782 K.G. of ongeveer 125.000 brieven. Bovendien 102 K.G. luchtpostpakketten.

Luchtpost naar Ned.-Indië.

Met het vliegtuig dat op 13 Juli j.l. van Schiphol naar Nederlandsch-Indië is vertrokken, werd 287 K.G. 235 G. bruto luchtpost verzonden met een netto gewicht van 255 K.G. 385 G.

De zending bevatte: 310 briefkaarten en postwissels; 13990 stukken t/m 5 gram; 1172 stukken t/m 10 gram; 1962 stukken zwaarder dan 5 gram; 3186 stuks bestemd voor tusschenliggende landen; tezamen 20828 stuks; benevens 3 postpakketten met een bruto gewicht van 4 K.G. 850 G.

Mutatiestaat van 12 tot 19 Juli '33

Nieuwe Leden:	**Voorgesteld door:**
D. J. Brinks, Administrateur s. f. „Gempol", Cheribon.	Den heer H. Rosier te 's Gravenhage.
Mr. F. A. Jas, Procureur Generaal bij het Hof van Justitie te Willemstad, Curaçao. M. J. Hugenholtz, Arts, Villa Maria te Willemstad, Curaçao.	Den heer Dr. H. Polvliet te Willemstad, Curaçao.

Adresveranderingen:

J. H. Soumokil, Amsterdam, van: Overtoom 412, naar: Paramariboplein 18 II.

J. T. Swierstra, van: Deventer, Sallandstr. 64, naar: Amsterdam (O.), Retiefstraat 21 huis.

Mr. P. G. van Tienhoven, Amsterdam (C.), van: Heerengracht 260—266, naar: Rokin 92—96.

Dr. H. S. Boogaart, van: Curaçao, naar: Groningen, Verlengde Heereweg 113A p. a. A. v. d. Werff.

Ir. C. G. Frohwein, Inspecteur v. d. Arbeid in N. I. n. a. Utrecht, van: Nieuwe Gracht 17, naar: Witte Vrouwensingel 46.

F. W. Berenbak, Den Haag, van: Van Heutszstraat 77, naar: Heerengracht 46.

Mevrouw de Weduwe M. Barnstijn—Van den Berg, Scheveningen, van: Leuvenschestraat 5, naar: Harstenhoekweg 93A, 1ste étage.

A. L. Rietveld, Den Haag, van: Sweelinckplein 61, naar: Wassenaarsche weg 14.

Ch. E. le Rütte, Den Haag, van: Franklinstraat 120, naar: Ieplaan 49.

A. Currie, Gouv. Landmeter, van: Den Haag, Galvanistraat 93, naar: Paramaribo, p. a. Domeinkantoor.

W. Akkerman, Den Haag, van: Van Oldenbarneveldtlaan 2, naar: Fultonstraat 136.

Ds. J. F. Verhoeff, thans: Hoek van Holland, Prins Hendrikstraat 211.

W. H. Gerritsen, Gedipl. Gezaghebber B. B., van: Selat-Pandjang (S. O. K.), naar: Nijmegen, St. Canisiussingel 24, p. a. mejuffrouw J. C. Gerritsen.

J. C. Borgen, Kapitein Inf., thans: Malang, Rampal Boenoel 1a.

L. C. Heyting, Ass.-Resident t. b. thans: Pontianak, Boekholtzweg 8.

W. G. Moggenstorm, thans: Resident der Z. en O. Afdeeling van Borneo te Bandjermasing.

